

Ljudska prava u lancima snabdevanja

Izveštaj o napretku 2023

ZA BOLJE
SUTRA

Sadržaj

Naša odgovornost u pogledu ljudskih prava	2
Pregled naših obaveza i napretka u pogledu ljudskih prava	4
Lidlova strategija za zaštitu ljudskih prava u lancima snabdevanja	8
Kontinuirano utvrđivanje efekata	10
Procene uticaja na ljudska prava (HRIAs)	12
Osiguranje standarda	13
Mehanizam za podnošenje žalbi	15
Proširivanje fer poslovanja	18
Way To Go: Na putu do prihoda za dostojanstven život	20
Way To Go kakao	22
Way To Go kafa	24
Way To Go indijski oraš	26
Pokretanje promene	27
Projekat Living Wage za banane	29

Naša **odgovornost** u pogledu ljudskih prava

Naša odgovornost u pogledu ljudskih prava

Kao trgovinski lanac, Lidl prodaje prehrambene, neprehrambene i proizvode bliske prehrambenim, koji se proizvode u globalnim lancima snabdevanja.

Mi smo odgovorni za to da obezbedimo sigurne i pristojne uslove za rad kao i standarde radnih prava za sve pojedince zaposlene u svim lancima snabdevanja. Ciljanim angažovanjem želimo da pokrenemo poboljšanja u našim lancima snabdevanja. Na taj način dajemo doprinos našoj strateškoj temi „fer poslovanje“.

Od objavljivanja naše Politike nabavke za ljudska prava u 2021. godini i njenog [ažuriranja](#) u 2022. godini, u saradnji sa našim zainteresovanim stranama radimo na jačanju našeg pristupa.

U našem ovogodišnjem Izveštaju o napretku u oblasti ljudskih prava objavljujemo pregled naših ciljeva i njihovog trenutnog stanja. U pitanju je transparentan izveštaj u kom usklađujemo usmerenost naših ciljeva održivosti sa našim korporativnim ciljevima i ukratko izlažemo progresivne mere za povećanje dodate vrednosti u našim lancima snabdevanja.

Pregled naših obaveza i napretka u pogledu ljudskih prava

	Strateški stub	Polje delovanja	Predanost	Raspored	Status
Kraj poslovne 2021. godine	Osiguranje standarda	Sveobuhvatno	Pristup delotvornim mehanizmima za podnošenje žalbi u tri lanca snabdevanja	2021.	●●●○
	Pokretanje promene	Nediskriminacija / rodna ravnopravnost	Podsticanje dobavljača na potpisivanje UN-ovih načela za osnaživanje žena	2021.	●●●●
	Osiguranje standarda	Nediskriminacija / rodna ravnopravnost	Dalji razvoj Way To Go projekata kroz mere za podsticanje žena	2021.	●●●●
	Kontinuirano utvrđivanje efekata	Plate i prihodi koji obezbeđuju dostojanstven život	Utvrđivanje proizvoda sa najvećim rizikom za razlike u platama i prihodima u našim lancima snabdevanja	2021.	●●●●
Kraj poslovne 2022. godine	Osiguranje standarda	Prinudni rad	Izrada prekogranične strategije za borbu protiv prinudnog rada	2022.	●●●●
	Osiguranje standarda	Sveobuhvatno	Uspostavljanje pristupa društvene revizije zasnovanog na rizicima, koji je skalabilan u rizičnim lancima snabdevanja	2022.	●●○○
	Osiguranje standarda	Sveobuhvatno	Učešće proizvođača iz Kine u SCORE projektu MOR-a	2022.	●○○○
	Kontinuirano utvrđivanje efekata	Sveobuhvatno	Objavlivanje akcionog plana Procene uticaja na ljudska prava za jagodičasto voće (Španija)	2022.	●●●●
	Kontinuirano utvrđivanje efekata	Sveobuhvatno	Sprovođenje Procene uticaja na ljudska prava „Banane (Kolumbija)“	2022.	●●●●
	Kontinuirano utvrđivanje efekata	Sveobuhvatno	Objavlivanje akcionog plana Procene uticaja na ljudska prava za banane	2022.	●●●●
	Kontinuirano utvrđivanje efekata	Sveobuhvatno	Sprovođenje Procene uticaja na ljudska prava za lanac snabdevanja „Obradeni paradajz (Italija)“	2022.	●●●●
	Kontinuirano utvrđivanje efekata	Sveobuhvatno	Objavlivanje akcionog plana Procene uticaja na ljudska prava „Obradeni paradajz (Italija)“	2022.	●●●●
	Osiguranje standarda	Sveobuhvatno	Razvoj sveobuhvatnog pristupa rešenju za poboljšanje radnih standarda izvan okvira revizije („Beyond Auditing“)	2022.	●○○○

	Strateški stub	Polje delovanja	Predanost	Raspored	Status
	Pokretanje promene	Nediskriminacija / rodna ravnopravnost	Podrška dobavljačima za podsticanje rodne ravnopravnosti	2022.	●●●●
	Osiguranje standarda	Nediskriminacija / rodna ravnopravnost	Objavljanje akcionog plana za rodnu ravnopravnost	2022.	●●●●
	Osiguranje standarda	Zaštita na radu	Jačanje zdravstvenih i bezbednosnih zahteva na radnom mestu u revidiranoj smernici za dobavljače	2022.	●●●●
Kraj poslovne 2023. godine	Proširivanje pravedne trgovine	Sloboda udruživanja	Podrška malim poljoprivrednicima da se organizuju kao kolektiv	2023.	●○○○
	Osiguranje standarda	Komunikacija	Pružanje informacija i obuka poslovnih partnera o Lidlovoj strategiji za zaštitu ljudskih prava	2023.	●●●●
	Osiguranje standarda	Sveobuhvatno	100% naših dobavljačkih saradnika 1. kategorije u Bangladešu i Kambodži su članovi MOR-ovog programa „Better Work“	2023.	●●○○
	Osiguranje standarda	Nediskriminacija / rodna ravnopravnost	Objava rodno specifičnih podataka za tri izabrana visokorizična lanca snabdevanja	2023.	●○○○
	Kontinuirano utvrđivanje efekata	Nediskriminacija / rodna ravnopravnost	Objavljanje akcionog plana za smanjenje jaza u platama između polova u tri lanca snabdevanja visokog rizika i godišnji izveštaj	2023.	●○○○
	Osiguranje standarda	Nediskriminacija / rodna ravnopravnost	Podrška poslovnim partnerima u primeni smernica o bezbednosti i zdravlju na radu za vreme trudnoće i smernica o zaštiti materinstva	2023.	●●●●
	Osiguranje standarda	Nediskriminacija / rodna ravnopravnost	Objavljanje plana protiv rodno zasnovanog nasilja (prema Konvenciji MOR-a 190)	2023.	●○○○
	Osiguranje standarda	Plate i prihodi koji obezbeđuju dostojanstven život	Oснаživanje zaposlenih koji se bave nabavkom pri identifikovanju i adresiranju proizvoda visokog rizika zbog razlika u platama ili prihodima.	2023.	●○○○
	Proširivanje pravedne trgovine	Plate i prihodi koji obezbeđuju dostojanstven život	Sprovođenje tri pilot projekta za smanjenje razlika u platama i prihodima u lancima snabdevanja visokog rizika s posebnim osvrtom na plate žena	2023.	●●●○
Kraj poslovne 2024. godine	Osiguranje standarda	Sveobuhvatno	Obezbeđivanje pristupa efikasnim, rodno osetljivim mehanizmima za podnošenje žalbi u rizičnim lancima snabdevanja.	2024.	●○○○

	Strateški stub	Polje delovanja	Predanost	Raspored	Status
Kraj poslovne 2025. godine	Kontinuirano utvrđivanje efekata	Sveobuhvatno	Godišnje sprovođenje i objavljivanje tri procene uticaja na ljudska prava	2025.	●●○○
	Osiguranje standarda	Nediskriminacija / rodna ravnopravnost	Obezbeđivanje pristupa rodno osetljivim zdravstvenim/bezbednosnim mehanizmima	2025.	●○○○
	Kontinuirano utvrđivanje efekata	Komunikacija	Objavljivanje svih lanaca snabdevanja visokog rizika, počevši od tri lanca snabdevanja	2025.	●○○○
	Osiguranje standarda	Prava dece	Primena koncepta obuke u lancima snabdevanja visokog rizika radi izbegavanja i remedije dečjeg rada	2025.	●○○○
	Proširivanje pravedne trgovine	Nediskriminacija / rodna ravnopravnost	Kupovina od proizvođača i prerađivača pod vođstvom žena tamo gde je to ekonomski izvodljivo	kontinuirano	●●●●
	Pokretanje promene	Sloboda udruživanja	Dijalog sa sindikatima radi identifikovanja izazova	kontinuirano	●●●●
	Osiguranje standarda	Sveobuhvatno	Obezbeđivanje usklađenosti sa odgovornom praksom nabavke izvan okvira dobavljača iz 1. kategorije	kontinuirano	●●●●
	Pokretanje promene	Sveobuhvatno	Aktivno uvešće u tri inicijative sa više zainteresovanih strana	kontinuirano	●●●●
	Osiguranje standarda	Nediskriminacija / rodna ravnopravnost	Saradnja sa organizacijom za zaštitu prava žena	kontinuirano	●○○○
	Pokretanje promene	Komunikacija	Objavljivanje o planiranju mehanizama za podnošenje žalbi	kontinuirano	●●●○
	Pokretanje promene	Komunikacija	Promocija fer proizvoda	kontinuirano	●●●●
	Osiguranje standarda	Plate i prihodi koji obezbeđuju dostojanstven život	Poboljšanje plata zaposlenih (fer plate) i izveštavanje o projektima	kontinuirano	●●●●
	Proširivanje pravedne trgovine	Plate i prihodi koji obezbeđuju dostojanstven život	Primena ACT zahteva uključujući podizanje svesti o slobodi udruživanja i kolektivnom pregovaranju u našim lancima snabdevanja	kontinuirano	●●○○
Kontinuirano utvrđivanje efekata	Sveobuhvatno	Sprovođenje redovnih analiza centralnih tačaka za identifikaciju rizika po ljudska prava u našim grupama proizvoda	godišnje	●●●●	

Strateški stub	Polje delovanja	Predanost	Raspored	Status
Pokretanje promene	Komunikacija	Izveštaj o napretku o našoj posvećenosti u pogledu ljudskih prava i iskustva (uključujući mehanizme za podnošenje žalbi)	godišnje	●●●●
Pokretanje promene	Komunikacija	Izveštavanje o odgovornostima DOP-a (društveno odgovornog poslovanja) u Lidlu	godišnje	●●●●
Osiguranje standarda	Plate i prihodi koji obezbeđuju dostojanstven život	Objavljivanje akcionog plana za pomoć malim poljoprivrednicima za ostvarivanje prihoda koji obezbeđuju dostojanstven život, kao i godišnji izveštaj o naučenim lekcijama	godišnje	●●●○

Lidlova **strategija za zaštitu
ljudskih prava** u lancima
snabdevanja

Lidlova strategija za zaštitu ljudskih prava u lancima snabdevanja

Kratak pregled Lidlove strategije za zaštitu ljudskih prava

1 Kontinuirano utvrđivanje efekata

Nprekidno identifikujemo rizike i mogućnosti poboljšanja na licu mesta.

2 Osiguranje standarda

Promovišemo poštovanje osnovnih standarda rada MOR-a.

3 Proširivanje pravedne trgovine

Promovišemo primanja i plate koje obezbeđuju dostojanstven život.

4 Pokretanje promene

Uključujemo se u razvojne programe, inicijative i projekte.

Kontinuirano utvrđivanje
efekata

1

Kontinuirano utvrđivanje efekata

Naša je odgovornost da preuzmemo korake za smanjenje rizika u sopstvenim poslovnim aktivnostima. U tom cilju kontinuirano proveravamo potencijalne i stvarne rizike u proizvodnji proizvoda naših privatnih robnih marki tako što:

- sprovodimo analize rizika,
- sprovodimo procene uticaja na ljudska prava (HRIAs) tri puta godišnje za lance snabdevanja visokog rizika,
- povećavamo transparentnost u našim lancima snabdevanja.

Pojme delovanja	Informacije	Obim	Status
 Analiza rizika	Godišnje	<ul style="list-style-type: none"> • Svi lanci snabdevanja • Cilj: Identifikacija ljudskih prava i rizika po životnu sredinu u lancima snabdevanja 	Završeno
Od 2020. do 2022. smo sproveli šest procena uticaja na ljudska prava radi identifikovanja i sprečavanja specifičnih rizika za ljudska prava.			
 HRIA – čaj	Sprovedeno 2020.	<ul style="list-style-type: none"> • Lanac snabdevanja čajem u Keniji 	Objavljeno
 HRIA – jagodičasto voće	Sprovedeno 2020.	<ul style="list-style-type: none"> • Lanac snabdevanja jagodama u Španiji 	Objavljeno
 HRIA – banane	Sprovedeno 2021.	<ul style="list-style-type: none"> • Lanac snabdevanja bananama u Kolumbiji 	Objavljeno
 HRIA – paradajz u konzervama	Sprovedeno 2021.	<ul style="list-style-type: none"> • Lanac snabdevanja paradajzom u Italiji 	Objavljeno
 HRIA – vino	Sprovedeno 2022.	<ul style="list-style-type: none"> • Lanac snabdevanja vinom u Južnoafričkoj Republici 	U obradi
 HRIA – škampi	Sprovedeno 2022.	<ul style="list-style-type: none"> • Lanac snabdevanja škampima u Indiji 	U obradi
 Akcioni plan Jagodičasto voće	Objavljeno 2022.	<ul style="list-style-type: none"> • Jezik: DE, EN, ES • Mere: 6 	Objavljeno
 Akcioni plan Banane	Objavljeno 2023.	<ul style="list-style-type: none"> • Jezik: EN • Mere: 3 	Objavljeno
 Akcioni plan Paradajz u konzervama	Objavljeno 2023.	<ul style="list-style-type: none"> • Jezik: EN • Mere: 5 	Objavljeno
 Objavljivanje svih dobavljača prehrambenih proizvoda 1. kategorije	Godišnje	<ul style="list-style-type: none"> • Prehrambeni proizvodi • Cilj: Povećanje transparentnosti 	Objavljeno

Procene uticaja na ljudska prava (HRIAs)

Lidl je već 2020. godine bio prvi trgovinski lanac u Nemačkoj, koji je pokrenuo [Procene uticaja na ljudska prava](#) i istraživanja i rezultate objavljuje na odgovarajućim Lidlovim veb-stranicama. Do danas je sprovedeno šest Procena uticaja na ljudska prava.

Procene uticaja na ljudska prava se koriste za sistematsko identifikovanje potencijalnih i stvarnih rizika po ljudska prava u našim lancima snabdevanja. Procene uticaja na ljudska prava su važan korak u identifikovanju konkretnih negativnih uticaja na ljudska prava u lancu snabdevanja. Na osnovu preporuka koje proizilaze iz procesa Procena uticaja na ljudska prava, izrađuje se akcioni plan sa vremenski ograničenim merama i ciljevima.

Naše Procene uticaja na ljudska prava su zasnovane na sistemskom pristupu identifikovanju i određivanju prioriteta rizika. One nam omogućavaju da se pozabavimo uticajem naših poslovnih aktivnosti na pitanja ljudskih prava unutar lanaca snabdevanja visokog rizika. Ovo posebno uključuje direktno učešće zainteresovanih strana i nosilaca prava.

Osiguranje standarda

2

Osiguranje standarda

Posvećeni smo merama za jačanje i usklađivanje sa osnovnim standardima rada MOR-a.

Podržavamo mehanizme za podnošenje žalbi, primenjiv na različite industrije, poput onih koje obezbeđuju organizacije kao što su Fairtrade, Cotton made in Africa (CmiA), Marine Stewardship Council (MSC), Aquaculture Stewardship Council (ASC) i Strategija za održivi tekstil.

Oblasti od interesa:

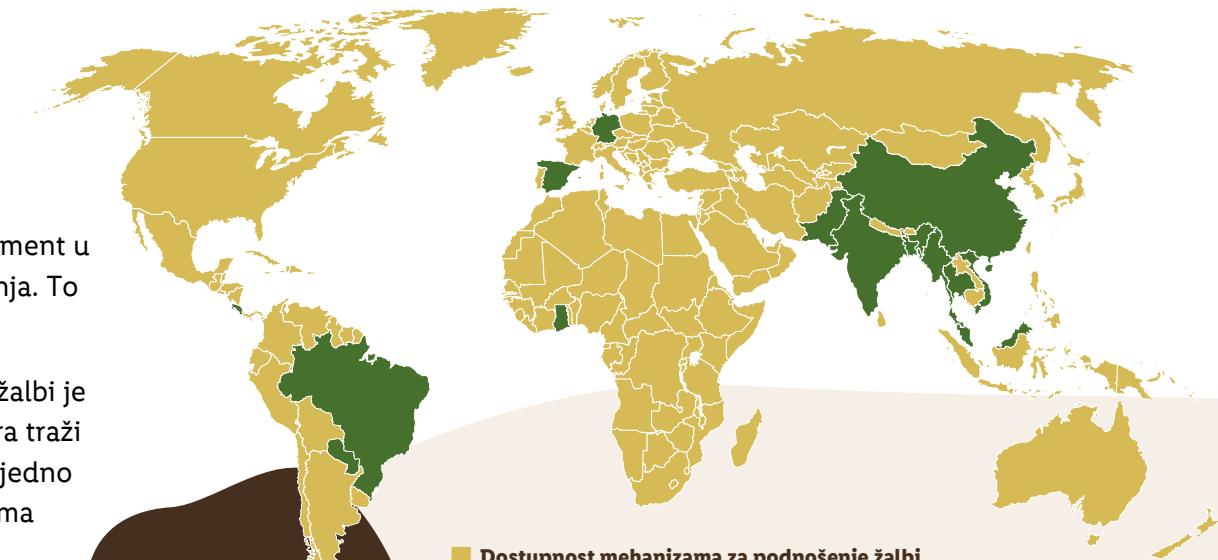
- Implementiranje koncepta za socijalne audite
- Pristup delotvornim mehanizmima za podnošenje žalbi
- Zahtevi održivosti za dobavljače

Polje delovanja	Cilj	Status
Pilot projekti za definisanje zahteva		
 Pilot projekat za prava dece u lancu snabdevanja lešnicima u Turskoj (uz Save the Children)	Jačanje prava dece u lancu snabdevanja lešnicima u Turskoj	Završeno
 Pokretanje programa „Better Work” MOR-a	Osposobljavanje tekstilnih fabrika u Kambodži i Bangladešu kako bi bile u skladu sa standardima MOR-a	U obradi
Mehanizmi za podnošenje žalbi		
 BKMS	Pristup našem mehanizmu za podnošenje žalbi za sve aktere u našim lancima snabdevanja uz obezbeđenje strukturiranog procesa sanacije	U obradi
 Mehanizam za podnošenje žalbi Nuestra Voz	Primena pilot projekta za mehanizam za podnošenje žalbi u lancu nabavke jagodičastog voća u Španiji	Završeno
 Grievance Mechanism Amfori	Koordinacija pokretanja mehanizma za podnošenje žalbi Amfori (Speak for change)	U obradi
 Grievance Mechanism ACT	Primena mehanizma za podnošenje žalbi u lancu snabdevanja tekstilom	U obradi
 Bangladeš ACCORD	Pružanje mehanizma za podnošenje žalbi u tekstilnoj industriji u Bangladešu	U obradi
DOP zahtevi za dobavljače		
 Sustainable Purchasing Policy	Ugovorne odredbe za Lidlove poslovne partnere o društvenim i ekološkim uslovima	U fazi pokretanja

Mehanizam za podnošenje žalbi

Pristup efikasnim mehanizmima za podnošenje žalbi je važan element u identifikovanju kršenja ljudskih prava u našim lancima snabdevanja. To je deo [Lidlove strategije za zaštitu ljudskih prava](#).

Obezbeđivanje pristupa efikasnim mehanizmima za podnošenje žalbi je deo [Kodeksa ponašanja Lidl Srbija](#), koji od svih poslovnih partnera traži da ga se pridržavaju kada stupaju u poslovne odnose. Radimo zajedno sa našim dobavljačima i drugim spoljnim zainteresovanim stranama kako bismo razvili i podržali pristup efikasnim mehanizmima za podnošenje žalbi u našim direktnim poslovnim aktivnostima i globalnim lancima snabdevanja. Međutim, obezbeđivanje pristupa mehanizmima za podnošenje žalbi može biti izazovno, posebno u indirektnim lancima snabdevanja. Naši mehanizmi za podnošenje žalbi su zasnovani na Vodećim principima Ujedinjenih nacija o poslovanju i ljudskim pravima (United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights; UNGP). Prepoznajemo da su efikasni mehanizmi za podnošenje žalbi legitimni, lako dostupni, pravno ispravni, transparentni, razumljivi i praćeni uravnoteženim procesom zasnovanim na razmeni i dijalogu.

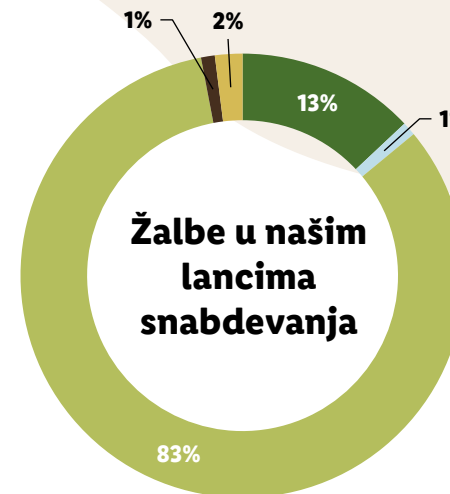
281
Prilježene žalbe
u 2022. godini

■ Dostupnost mehanizama za podnošenje žalbi

■ Prilježene žalbe iz sledećih zemalja:

Bangladeš	Nemačka	Mjanmar	Španija
Brazil	Gana	Pakistan	Tajland
Kina	Indija	Paragvaj	Vijetnam
Kostarika	Malezija		

Dodatno koristimo mehanizme za podnošenje žalbi, primenjiv na različite industrije, poput onih koje obezbeđuju organizacije kao što su Fairtrade, Cotton made in Africa (CmiA), Marine Stewardship Council (MSC), Aquaculture Stewardship Council (ASC) i Strategija za održivi tekstil. Za specifične lance snabdevanja visokog rizika vodimo pilot projekte kao, primera radi, za lanac snabdevanja jagodičastim voćem Huelva (Španija).

- Bezbednost na radu i zdravlje
- Sloboda udruživanja
- Fer plate i naknade
- Zemljišna prava
- Bezbednosno osoblje

Lidl preuzima odgovornost i garantuje pristup efikasnim mehanizmima za podnošenje žalbi. U tom cilju se ne organizujemo samo u inicijative sa više zainteresovanih strana za uspostavljanje mehanizma za podnošenje žalbi širom industrije, već smo uveli i [mehanizam za podnošenje žalbi na mreži](#) koji se zasniva na [sistemu izveštavanja BKMS-a](#) i koji je dostupan u svim lancima snabdevanja.

Zainteresovane strane mogu podneti žalbe preko BKMS-a, ali i saznati više o proceduri i načinu na koji se postupa s poverljivim podacima.

Većina podnetih žalbi odnosi se na zakasnele plate i prekovremeni rad. One se pažljivo ispituju – ako uočimo veliki broj povreda na slične teme, proveravamo da li ove žalbe možemo da izbegnemo preduzimanjem odgovarajućih mera i prilagođavanjem smernica. Identifikovane mere se ispituju u pilot projektima. Ako se pokažu uspešnim, njih uključujemo u našu Politiku održive kupovine koja opisuje sve DOP zahteve prema našim dobavljačima.

Nadovezujući se na uspehe u neprehrambenom sektoru, Lidl se trenutno koncentriše na proširenje ovog pristupa na lance snabdevanja prehrambenim proizvodima, voćem i povrćem, cvećem i biljkama. Prvi koraci su angažovanje u radnim grupama u industriji i pokretanje pilot projekata u lancima snabdevanja visokog rizika. Primera radi, 2021. godine smo počeli da pružamo zaposlenima iz tri lanca snabdevanja visokog rizika pristup mehanizmima za podnošenje žalbi. Koristimo iskustvo stečeno u ovim projektima da bismo većem broju aktera u lancu snabdevanja omogućili pristup mehanizmima za podnošenje žalbi i na taj način pokrenuli promene.

Primer slučaja usklađenosti – obrada i iskupljenje:

Primili smo žalbu sindikata u vezi sa štrajkom zaposlenih zbog neisplaćivanja plata. Prvobitna provera na društvenim mrežama je otkrila druge optužbe protiv fabrike, uključujući sumnje da su zaposleni morali da plaćaju za pristup vodi za piće.

U skladu s našom internom standardnom procedurom poslovanja (SOP – Standard Operating Procedure), privremeno smo blokirali fabriku za nove porudžbine, a nedovršene porudžbine su preraspoređene dok je slučaj bio u istrazi.

Pokrenuli smo revizije da bismo istražili navode, od kojih mnogi nisu potvrđeni. U ovim istragama smo usko saradivali s našim direktnim poslovnim partnerom koji je podržavao fabriku tokom celog procesa. Napravljen je akcioni plan za nadoknadu štete. To je uključivalo izgradnju novog postrojenja za prečišćavanje vode za piće u cilju poboljšanja kvaliteta slobodno dostupne pijaće vode.

Nakon uspešne primene akcionog plana, obavili smo razgovore sa zaposlenima radi dobijanja direktnih povratnih informacija o uslovima. Rezultat ankete je pokazao da su sve žalbe rešene. Uspeli smo u tome da fabrika dobije nove porudžbine i nastavili smo poslovni odnos.

Proširivanje **fer** **poslovanja**

3

Proširivanje fer poslovanja

Posvećeni smo osiguranju plata i prihoda koji obezbeđuju dostojanstven život, i pravednoj raspodeli dodate vrednosti u našim lancima snabdevanja.

Kontinuirano nastavljamo da razvijamo naše projekte za podsticanje plata i prihoda koji obezbeđuju dostojanstven život u našim globalnim lancima snabdevanja i na taj način dodatno smanjujemo razlike u platama i prihodima.

Program	Podržavamo
 Living Wage Banana Project (DE, NL)	... Zaposlene u Lidlovom lancu snabdevanja bananama na putu ka platama za dostojanstven život
 ACT	... Zaposlene u lancu snabdevanja tekstilom na putu ka platama za dostojanstven život
 Way To Go	... Male poljoprivrednike na putu ka platama za dostojanstven život
 Cotton made in Africa	... Male poljoprivrednike na putu ka platama za dostojanstven život

Way To Go: Na putu do prihoda za dostojanstven život

Koncept Way To Go su zajednički razvili Lidl i Fairtrade u cilju dugoročnog poboljšanja poslovne situacije i prihoda proizvođača. Polazna tačka za svaki projekat je analiza potreba koja se sprovodi u saradnji sa poljoprivrednicima. Izabrani predstavnici proizvođačke organizacije prate taj projekat. Fairtrade, Lidl i predstavnici se sastaju na tromesečnoj osnovi radi osiguravanja bliske saradnje i donošenja uravnotežene odluke u najboljem interesu svih uključenih strana. Uvedeno je godišnje izveštavanje radi praćenja napretka projektnih aktivnosti.

Koncept Way To Go je do sada primenjen u tri lanca snabdevanja: kakao, indijski orah i kafa. Lidl planira da proširi koncept na druge lance snabdevanja za još veći uticaj.

Koncept Way To Go se zasniva na tri stuba:

Veći prihodi

Koncept ima za cilj povećanje prihoda poljoprivrednika tako što će pored minimalne Fairtrade cene i Fairtrade premije obezbediti i količinski zavisnu isplatu razlika koja je praćena dugoročnom obavezom Lidlove nabavke. Na osnovu analize potreba i prioriteta poljoprivrednika i njihovih zadruga, isplata razlika se koristi za dalje mere zasnovane na sveobuhvatnoj Fairtrade strategiji prihoda za dostojanstven život. Oni su usmereni ka dugoročnom uticaju (npr. na diverzifikaciju prihoda, povećanje efikasnosti i smanjenje troškova kroz računovodstvo, produktivnost i kvalitet) i/ili isto tako mogu da se isplate delimično ili u celosti u gotovini.

Osposobljavanje

Obrazovanje i obuka o proverenim metodama pravedne trgovine za jačanje malih poljoprivrednika i njihovih zadruga. U zavisnosti od lokalnog konteksta, ovo može uključivati upravljanje poljoprivrednim gazdinstvom i efikasnost, finansijsku edukaciju, jačanje kooperativnih usluga za članove, pitanja ljudskih prava i usklađenosti kao što su zaštita dece ili zaštita od prinudnog rada, pitanja životne sredine i metode prilagođavanja klimatskim promenama poput obuka u programima agrošumarstva, akcionih planova za biodiverzitet i tako dalje, što zauzvrat jača stub viših prihoda.

Ravnopravnost polova i osnaživanje žena

To znači da su potrebe i kompetencije žena i ranjivih grupa prioritet u svim merama. U zavisnosti od procene lokalnih uslova, razvijaju se specifične mere za aktivno suzbijanje uzroka nejednakosti.

Way To Go kakao

Prvi Way To Go projekat pokrenut je u septembru 2019. godine u saradnji sa zadrugom za uzgoj kakaoa pod nazivom Kuapa Kokoo Farmers Union (KKFU), Fairtradeom i Rikoltom. Cilj projekta je bio da se poboljšaju socio-ekonomski uslovi poljoprivrednika u zadruzi Kuapa Kokoo u oblasti Konongo u regionu Ašanti u Gani tako što bi se poboljšali prihodi poljoprivrednika od proizvodnje kakaoa kao i druge mogućnosti za ostvarivanja prihoda u toj oblasti.

Važne činjenice o projektu

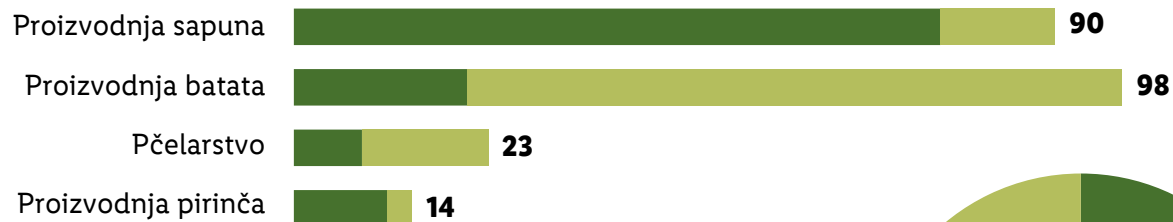
- **100% fizički sledljiv kakao:** od zadruge Kuapa Kokoo Farmers Union (KKFU) – društva Konongo Society za Way To Go čokolade. Usled povećanja potražnje, biće dodata još jedna zadruga.
- **Premija za poboljšanje prihoda:** Pored minimalne Fairtrade cene i Fairtrade premije, Lidl isplaćuje „premiju za poboljšanje prihoda“ (Income Improvement Premium – IIP) za svaku tonu sirovog kakaoa nabavljenog za Way To Go čokolade.
- **Jačanje otpornosti:** IIP će se koristiti za sprovođenje aktivnosti u zadruzi KKFU, a u budućnosti i u drugoj zadruzi sa ciljem dugoročnog poboljšanja prihoda poljoprivrednika, posebno žena, mladih i članova porodica s niskim primanjima. Važan deo poboljšanja prihoda poljoprivrednika i povećanja njihove otpornosti na cenovne šokove, uticaj klimatskih promena ili druge izazove u berbi kakaoa je diverzifikacija njihovih izvora prihoda, čime se smanjuje njihova zavisnost od kakaoa.

- **Ravnopravno učešće:** Uvođenje poljoprivrednih knjiga i seoskih štedno-kreditnih udruženja uz pažljivo razmatranje i poljoprivrednika, a posebno poljoprivrednica.
- **Rodno osetljivo od početka:** Procena potreba je izvršena pre definisanja projektnih aktivnosti uz podršku odbora društva Konongo (tri muškarca i dve žene). Pored toga, „stručnjakinja za rodna pitanja“ je pratila proces i pomogla da se definišu programi koji uzimaju u obzir posebnu rodnu perspektivu u odnosu na uzroke i potrebe poljoprivrednica.

Prekretnice od početka projekta

Poljoprivrednici su počeli sa sledećim...

■ Žene
■ Muškarci

2.100 poljoprivrednika

ima koristi od usluga prskanja i orezivanja

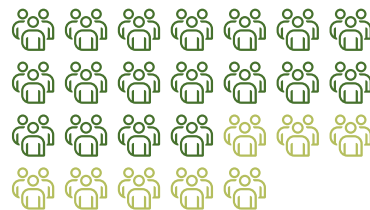
Prikupljanje, potvrđivanje i analiza podataka sprovedena je za

203 dece uzrasta od 5 do 17 godina

iz pet identifikovanih zajednica sa visokim rizikom od dečjeg rada

598 poljoprivrednika

učestvovalo je u seoskim štedno-kreditnim društvima (43% žena) sa ciljem poboljšanja pristupa finansijskim sredstvima

18/26 zajednice sa GPS mapiranjem poljoprivrednih gazdinstava (1.094 poljoprivrednika)

134.921 sadnica kakaoa

podeljenih na 702 poljoprivrednika, kako bi se podržala rehabilitacija starih i obolelih biljaka kakaoa i povećala produktivnost i efikasnost poljoprivrednih gazdinstava za proizvodnju kakaoa.

20.630 sadnica stabala

različitih autohtonih sorti su podeljene na 393 poljoprivrednika, kako bi se započelo pošumljavanje u oblastima u kojima se uzgaja kakao

Way To Go kafa

Na osnovu saznanja iz projekta Way To Go za kakao, Lidl i Fairtrade su proširili koncept na svoje lance snabdevanja kafom (Nemačka, Belgija i Holandija) i indijskim orasima (Holandija). Projekat kafe Way To Go se u saradnji sa zadrugom za kafu COMSA sprovodi u Hondurasu od avgusta 2022. godine. Ovaj projekat ima za cilj da poboljša prihode uzgajivačica kafe u regionu Markala u Hondurasu. Lidl se obavezao da će nabavljati kafu od ove ženske grupe.

Važne činjenice o projektu

- **100% fizički sledljiva kafa** od zadruge za kafu COMSA u Hondurasu
- **Premija za poboljšanje prihoda:** Direktna isplata premije za poboljšanje prihoda (IIP) poljoprivrednicima (dodatno minimalnoj Fairtrade ceni i Fairtrade premiji, koja se isplaćuje zadruzi).
- **Prihodi koji obezbeđuju dostojanstven život:** Izračunavanje referentne cene prihoda koji obezbeđuju dostojanstven život (Living Income Reference Price – LIRP) za proizvodnju kafe u Hondurasu (u toku)
- **Jačanje otpornosti:** Projektne aktivnosti su usredsređene na diverzifikaciju prihoda, povećanje produktivnosti kroz poboljšane sorte kafe, poboljšane načine proizvodnje i sprovođenje obuke za rešavanje rodni izazova.
- **Rodno osetljivo od početka:** Analiza potreba je izvršena pre definisanja projektnih aktivnosti uz podršku komiteta žena zadruge COMSA.

Avgust 2022.

Lidl Nemačka, Holandija i Belgija su uveli Way To Go kafu na tržište

Prekretnice od početka projekta

Fairtrade kafa potiče od poljoprivrednica iz proizvođačke organizacije COMSA:

57

Uzgajivačica kafe iz zadruge COMSA

su do sada učestvovalе u projektu, prodavale svoju kafu Lidlu i primile **premiju za poboljšanje prihoda**

Poljoprivrednice u zadruzi COMSA su se organizovale kao grupa i **unapredile međusobnu komunikaciju i razmenu ideja**

90%

žena je pohađalo **obuku za poboljšanje diverzifikacije useva** na svojim poljoprivrednim gazdinstvima

41%

žena počelo je upotrebu **sadnica otpornijih sorti kafe** u 2023. godini za proizvodnju i obnovu polja

Way To Go indijski orah

Projekat Way To Go za indijske orahe pokrenut je 2022. godine. Taj projekat se realizuje u saradnji sa zadrugom UWAMI iz Tanzanije. Projekat ima za cilj poboljšanje prihoda poljoprivrednika koji se bave proizvodnjom indijskog oraha.

Pojedine važne činjenice

- **100% fizički sledljivi indijski orah** od zadruge UWAMI u Tanzaniji
- **Premija za poboljšanje prihoda:** Direktna isplata premije za poboljšanje prihoda poljoprivrednicima (dodatno minimalnoj Fairtrade ceni i Fairtrade premiji, koja se isplaćuje zadruzi)
- **Prihodi koji obezbeđuju dostojan životni standard:** Izračunavanje referentne cene za prihode koji obezbeđuju dostojanstven život od proizvodnje indijskog oraha u Tanzaniji
- **Osposobljavanje:** Poljoprivrednici su obučeni da ispune ambiciozne Fairtrade standarde, uključujući obuke o bezbednoj primeni pesticida i za pripremu za dobijanje Fairtrade sertifikata, npr. izgradnjom skladišta za pesticide i poslovne kancelarije

Prekretnice od početka projekta:

Zadruga za indijski orah (UWAMI)

2022. je registrovana kao poljoprivredna marketinška zadruga (AMCOS)

je poboljšala žetvu indijskog oraha

je unapredila zaključivanje trgovinskih ugovora u ime svojih članica

30%
žena

400
članova

Obuke o **Fairtrade standardima** u okviru programa Fairtrade Africa su dovele do poboljšanja razumevanja Fairtrade standarda i zahteva među vođama zadruga i odabranim poljoprivrednicima.

Obuke o **korišćenju i upravljanju premijama:** Ovo omogućava rukovodstvu zadruge UWAMI da na demokratski način upravlja procesom Fairtrade premije od planiranja do njene primene i da obezbedi pravilno i odgovorno korišćenje sredstava.

4

Pokretanje **promene**

Pokretanje promene

Angažovani smo na razvojnim programima, inicijativama i projektima u našim lancima snabdevanja kako bismo proaktivno pokrenuli promene izvan okvira naše organizacije.

Program	Cilj
 GRASP Technical Committee	Poboljšanje zdravlja, bezbednosti i blagostanja zaposlenih
 Ethical Trading Initiative (ETI)	Poboljšanje uslova rada širom sveta
 Ethical Tea Partnership (ETP)	Stvaranje pravednije, bolje, održivije industrije čaja za zaposlene, poljoprivrednike i životnu sredinu
 ACT on living wages	Stvaranje boljih uslova za rad zaposlenih u tekstilnoj industriji i zalaganje za plate koje obezbeđuju dostojanstven život
 Cotton made in Africa	Poboljšanje uslova života malih poljoprivrednika u sektoru pamuka
 World Banana Forum	MSI za promovisanje otvorenog dijaloga o izazovima u sektoru banana

Projekat Living Wage za banane

Lidl Nemačka je 2022. godine pokrenuo projekat „Living Wage za banane“ i time proširio svoju posvećenost platama/prihodima koji obezbeđuju dostojanstven život izvan okvira programa Way To Go. Prelazak na „Living Wage za banane“ odnosi se na ceo asortiman banana u Lidl Nemačka, uključujući organske i uobičajene banane iz fer trgovine, kao i konvencionalne banane sa sertifikatom organizacije Rainforest Alliance. Banane se dobijaju sa 119 plantaža u Kolumbiji, Ekvadoru, Dominikanskoj Republici i Gvatemali

Da bi se shvatilo gde se u lancu snabdevanja plate koje obezbeđuju dostojanstven život već isplaćuju, a gde ne, Lidl je zajedno sa svojim dobavljačima, Fairtrade-om i globalnom Fairtrade sertifikacionom kompanijom FLOCERT, razvio sistem koji bi mogao da se koristi za određivanje jaza u platama između isplaćenih plata i plata koje obezbeđuju dostojanstven život. Lidl koristi IDH matricu za zarade radi dokumentovanja nivoa plata i njihovog upoređivanja s trenutnom platom koja obezbeđuje dostojanstven život u regionu. Pored toga, kompanija FLOCERT revidira i verifikuje rezultat IDH matrice za zarade na licu mesta na plantažama. Na mestima gde plata koja obezbeđuje dostojanstven život još nije dostignuta, Fairtrade izračunava premiju cena u cilju smanjenja jaza u platama.

Više informacija o partnerstvu s Fairtradeom naći ćete [ovde](#).

Kontakt:

Lidl Srbija

Prva južna radna 3
22330 Nova Pazova